

Sygn. akt II Ca 1133/22

POSTANOWIENIE

Dnia 27 stycznia 2023 roku

Sąd Okręgowy w Krakowie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Zygmunt Drożdżejko
-----------------	---------------------------

Protokolant: sekretarz sądowy Karina Irlik

po rozpoznaniu w dniu 27 stycznia 2023 roku w Krakowie

na rozprawie

sprawy z wniosku M. G. i E. G.

przy uczestnictwie E. W. i M. W.

o zasiedzenie

na skutek apelacji wnioskodawców od postanowienia Sądu Rejonowego w Wadowicach z dnia 16 marca 2022 roku sygnatura akt I Ns 1121/09

postanawia:

- 1. oddalić apelację;**
- 2. zasądzić solidarnie od wnioskodawców M. G. i E. G. solidarnie na rzecz uczestników E. W. i M. W. kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) z odsetkami w wysokości ustawowej za opóźnienie, liczonymi od dnia (...) lutego 2023r. do dnia zapłaty, tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.**

SSO Zygmunt Drożdżejko

Sygn. akt II Ca 1133/22

UZASADNIENIE

postanowienia z dnia 27.01,2023r. 1

Postanowieniem z dnia 16 marca 2022 r. sygn. akt I Ns 1121/09 Sąd Rejonowy w Wadowicach oddalił wniosek M. G. i E. G. o zasiedzenie pasa gruntu stanowiącego część działki nr (...) oraz zasądził solidarnie od wnioskodawców solidarnie na rzecz uczestników E. W. i M. W. 214 zł tytułem kosztów procesu.

Sąd Rejonowy ustalił, że uczestnicy są współwłaścicielami nieruchomości położonej w K. stanowiącej działkę nr (...) o powierzchni 0,1230 ha i nr (...), objętej księgą wieczysta nr (...). W księdze wieczystej nr (...) jako współwłaściciele ujawnieni są uczestnicy E. W. i M. W. w udziałach wynoszących po % części każdy z nich jako spadkobiercy swojego ojca F. W. zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego w Wadowicach z dnia 14 marca 2001 r. sygn.. akt I Ns

81/2001 oraz ich matka K. W. w udziale wynoszącym 2/(...) części. K. W. zmarła w dniu 7 lipca 2007 r. jako wdowa, a jej jedynymi dziećmi są uczestnicy. Na działce nr (...) obecnie posadowiony jest budynek mieszkalny uczestników o powierzchni zabudowy 178 m², noszący adres ul. (...). Pierwotnie na działce nr (...) przy ul. (...) do lat 70 XX w. znajdował się budynek mieszkalny, w którym mieszkał poprzedni właściciel i posiadacz przedmiotowej nieruchomości H. R.. Rodzice uczestników K. i F. W., będący spadkobiercami i następcami prawnymi H. R. uzyskali na przedmiotową nieruchomość akt własności ziemi nr (...) z dnia 8 sierpnia 1975 r. W 1978 r. K. i F. W. w miejscu starego domu H. R. zaczęli budować swój budynek mieszkalny, który istnieje do dziś. Wcześniej, jeszcze za życia H. R., zaczęli na jego posesji za jego zgodą gromadzić materiały budowlane. Dom uczestników jest nieco większy od domu H. R., w miejscu którego powstał.

Wnioskodawcy E. G. i M. G. na prawach wspólności majątkowej małżeńskiej nabyli na podstawie umowy sprzedaży z dnia 12 grudnia 1981 r. Rep. A nr (...) od siostry wnioskodawczyni J. G. prawo własności niezabudowanej nieruchomości położonej w K., stanowiącej działkę nr (...) o powierzchni 0,0576 ha, sąsiednią do objętej postępowaniem działki nr (...) i rozpoczęli na niej budynku mieszkalnego przy ul. (...), w którym wraz z rodziną mieszkają do dzisiaj. Działka nr (...) objęta jest księgą wieczysta (...).

Północna granica działki nr (...) przylega do południowej granicy działki nr (...). Do obydwu działek dojeżdża się od strony wschodniej od ul. (...). W latach 70 XX w. wjazd na działkę nr (...) prowadził pod górę wąską dróżką do przejazdów konnych o szerokości ok. 1,5 m, znajdującą się w miejscu obecnego wjazdu na posesję rodziny G. przy ul. (...). Poniżej wjazdu na działce nr (...) znajdował się dom H. R., za którym znajdowało się ogrodzone podwórko, do którego można było wejść lub wjechać przez bramę posadowioną przy południowo-zachodnim narożniku domu H. R..

E. i M. G., gdy zakupili w 1981 r. działkę nr (...) z planem jej zabudowy, to przed rozpoczęciem budowy domu, w latach 1983 - 1984, wykonali i utwardzili wjazd na tę działkę w miejscu istniejącej wąskiej około 1,5 m dróżki biegnącej po skarpie, poszerzając szlak o ok. 2 m w stronę swojej działki i budując z południowej strony wjazdu mur oporowy. Z przedmiotowego wjazdu wnioskodawcy i ich rodzina korzystają do dziś.

Przygraniczny pas gruntu pomiędzy wjazdem na posesję wnioskodawców a południową ścianą domu uczestników, wzdłuż której prowadził szlak dojścia i ewentualnego dojazdu przez furtkę w ogrodzeniu posesji rodziców uczestników F. i K. W. (poprzednio H. R.) na podwórze już od lata 80 XX w. był przedmiotem sporu pomiędzy rodziną G. i W..

Sąd Rejonowy w Wadowicach prawomocnym wyrokiem z dnia 23 listopada 1989 r. sygn. akt I C 72/88 wydanym w sprawie z powództwa M. G. i E. G. przeciwko pozwanym K. W. i F. W. o zakaz wykonywania aktów posiadania ustalił, że granica pomiędzy działką nr (...) a działką nr (...) przebiega zgodnie z linią wytyczoną przez punkty 1-3 na mapie sytuacyjnej sporządzonej przez biegłego inż. M. N. z dnia 31 sierpnia 1988 r., stanowiącej integralną część tego orzeczenia. Prawomocnym wyrokiem z dnia 14 grudnia 1988 r. sygn. akt I C 59/88 Sąd Rejonowy w Wadowicach w sprawie z powództwa K. W. i F. W. przeciwko pozwanym E. G. i M. G. nakazał pozwanym, aby przywrócili powodom utracone przez nich posiadanie pasa gruntu, stanowiącego szlak drożny o szerokości ok. 2 m i długości ok. 7 m w granicach: od wschodu wytyczony ul. (...), od zachodu ograniczony bramą wjazdową w ogrodzeniu siatkowym podwórka powodów, od północy przebiegający równoległe do ściany budynku mieszkalnego powodów w odległości 1,2 m od ściany domu, od południa graniczący z podwórkiem pozwanych - przez usunięcie murku betonowego/zrównanie go z poziomem drogi i metalowych kątowników osadzonych na betonowych słupkach (pkt I wyroku) oraz zakazał pozwanym naruszania powodów w posiadaniu opisanego w pkt I wyroku szlaku (pkt II wyroku).

Prawomocnym wyrokiem z dnia 25 października 2001 r. sygn. akt I C 205/00 wydanym w sprawie z powództwa K. W., M. W. i E. W. przeciwko M. G. i E. G. o wydanie nieruchomości i przywrócenie stanu poprzedniego, Sąd Rejonowy w Wadowicach nakazał pozwanym M. G. i E. G. wydanie powodom K. W., M. W. i E. W. części nieruchomości składającej się z działki nr (...) położonej w K., objętej księgą wieczystą KW (...) oznaczonej cyframi 1-2-3 w opinii biegłego geodety inż. J. W. z dnia 25 lipca 2001 r., stanowiącej integralną część wyroku, usunięcia betonowego podjazdu w taki sposób, aby granica między działkami o nr (...) przebiegała w linii koloru fioletowego oznaczonej cyframi 1-2-3 opinii biegłego oraz nakazał pozwanym przywrócenie gruntu oznaczonego cyframi 1-2-3 opinii do stanu poprzedniego.

Po 2000 r. wnioskodawcy ostatecznie urządzili wjazd na swoją posesję po działce nr (...), doprowadzając go do stanu istniejącego obecnie, wykonując mur oporowy od północy od strony posesji rodziny W., posadowiony w granicy prawnej działek nr (...) ustalonej w sprawie I C 72/88, wykładając podjazd kostką, poszerzając go i podnosząc podjazd ponad poziom działki nr (...) tak, że nie można już wjechać na zaplecze domu rodziny W. wzdłuż ściany domu, gdyż jest zbyt wąsko, ewentualnie pozostała możliwość przejścia pomiędzy murem oporowym a ścianą domu uczestników. Obecnie wjazd na posesję rodziny wnioskodawców od strony posesji uczestników stanowiącej działkę nr (...) ograniczony jest betonowym murem oporowym posadowionym w odległości od 1,23 m, licząc od południowo - zachodniego narożnika ściany budynku uczestników do 2,18 m przy południowo - wschodnim narożniku budynku uczestników.

Sporny pas gruntu pomiędzy stronami, objęty wnioskiem wnioskodawców o zasiedzenie, to południowo - wschodnia część działki nr (...) położona poza wjazdem na posesję uczestników na północ od muru oporowego, stanowiąca pas gruntu o szerokości od 0,89 m do 1,03 m, długości 23,58 m, zawarty pomiędzy punktami A-B-C-D-A połączonymi linią brązową przerywaną zgodnie z oznaczeniem z mapy sporządzonej przez biegłego geodetę J. M. (1) w dniu 29 lipca 2019 r. w toku postępowania i widoczny na fotografiach A i B wykonanych przez biegłego geodetę, stanowiących załącznik do opinii biegłego. Obszar objęty żądaniem wniosku stanowi częściowo urządzony podjazd z kostki betonowej oraz nieurządzony pas zieleni znajdujący się na wysokości budynku mieszkalnego uczestników przy ul. (...) poniżej urządzonego wjazdu prowadzącego na posesję wnioskodawców, na północ od betonowego muru oporowego, posadowionego w miejscu granicy prawnej działek (...) ustalonej w sprawie I C 72/88, który na odcinku pomiędzy utwardzeniami z kostki brukowej wjazdów na posesje stron pełni funkcję krawężnika. Pas ten po urządzeniu obecnego wjazdu na posesję wnioskodawców, kiedy brak już było możliwości wykonywania nim przejazdów na podwórze uczestników, stanowił trasę dojścia do bramy prowadzącej na podwórze i ogród, znajdujące się na zapleczu domu rodziny W. przy ul. (...), wykorzystywaną w razie potrzeby przez uczestników. Zdarzało się, że wnioskodawcy i inni przedstawiciele rodziny G. na przedmiot zasiedzenia zgarniali śnieg z podjazdu prowadzącego na posesję przy ul. (...).

Wnioskodawcy E. G. i M. G. umową darowizny z dnia 9 czerwca 2008 r. Rep. A nr (...) darowali działkę nr (...) na rzecz swoich dzieci P. G. i B. G. w udziałach wynoszących po 1/2, nadal zamieszkując na posesji przy ul. (...) zgodnie z ustanowioną w przedmiotowym akcie notarialnym na ich rzecz nieodpłatną, dożywotnią i osobistą służebnością mieszkania w całym budynku mieszkalnym położonym w K. oznaczonym nr (...) przy ul. (...).

Sąd Rejonowy ocenił, że wnioskodawcy nie wykazali, aby zarówno oni czy też ich poprzednicy prawni byli samoistnymi posiadaczami objętego wnioskiem o zasiedzenie wąskiego pasa gruntu. Przedmiotowy pas nie był zajęty pod dojazd do posesji rodziny G., a stanowił i stanowi trasę przejścia, a wcześniej przejazdu do bramy prowadzącej na podwórze domu uczestników przy ul. (...). Korzystanie przez wnioskodawców z przedmiotu wniosku o zasiedzenie po urządzeniu przez nich obecnie istniejącego podjazdu ograniczyło się do okresowego zsypania na niego śniegu w razie konieczności odśnieżenia podjazdu, co nie wyłączało współkorzystania z tego terenu uczestników. Urządzenie na początku lat 2000 przez wnioskodawców obecnie istniejącego wjazdu na ich posesję utrwaliło stan posiadania i użytkowania przedmiotowego terenu, równocześnie utrwalając brak trwałego, regularnego użytkowania przez rodzinę G. części działki (...) położonej poza podjazdem, poniżej muru oporowego, która była objęta wnioskiem. Zanim wnioskodawcy w latach 1983 - 1984 poszerzyli i utwardzili podjazd prowadzący na nabytą przez nich w 1981 r. działkę nr (...), gdzie rozpoczęli budowę domu, istniejący uprzednio szlak dojazdowy na działkę nr (...), wykorzystywany przez poprzedników prawnych wnioskodawców J. G. i małżonków M. był bardzo wąski, miał ok. 1,5 m szerokości, przebiegał po skarpie i w żaden sposób nie mógł w związku z tym zachodzić na przedmiot zasiedzenia. Urządzenie przez wnioskodawców w latach 1983-1984 pierwszego podjazdu na ich działkę rozpoczęło trwający do dziś spór między obiema rodzinami, którego przedmiotem jest przygraniczny pas gruntu. W trakcie wieloletniego sporu prowadzone były liczne postępowania sądowe, dotyczące przedmiotu zasiedzenia, których inicjowanie, nawet jeśli przyjąć, że wnioskodawcy jednak byli samoistnymi posiadaczami przedmiotu niniejszego postępowania, co zdaniem Sądu Rejonowego nie zostało wykazane, zgodnie z art. 123 § 1 pkt 1 k.c. w zw. z art. 175 k.c. doprowadziło do kilkukrotnego przerwania biegu zasiedzenia.

Apelację od powyższego orzeczenia wywiedli wnioskodawcy M. G. i E. G., zaskarżając postanowienie w całości. Zarzucili naruszenie:

1. **art. 172 § 1 k.c. w zw. z art. 176 § 2 k.c. przez brak zastosowania tych przepisów prawnych jako podstawy prawnej stwierdzenia nabycia przez wnioskodawców M. i E. G. własności nieruchomości określonej w żądaniu wniosku na skutek błędnego prawnie przyjęcia przez Sąd, że przed przerwaniem biegu zasiedzenia nie nabyli w drodze zasiedzenia własności przedmiotowej nieruchomości,**

2. **błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że do chwili wytoczenia przez uczestników przeciwko wnioskodawcom procesu negatoryjnego nie upłynął 30 letni termin samoistnego posiadania przedmiotowej nieruchomości przez wnioskodawców M. i E. G., przy zaliczeniu do okresu ich samoistnego posiadania przedmiotowej nieruchomości, posiadania tej nieruchomości przez poprzedników prawnych tychże wnioskodawców.**

3. **art. 316 § 1 kpc polega na niedopuszczeniu dowodu w sprawie innego biegłego sądowego geodety niżli J. M. (1), a to ze względu na to, że tenże przyznał że jego opinia co do granic nieruchomości co do której wnioskodawcy złożyli wniosek o nabycie jej własności w drodze zasiedzenia różni się w usytuowaniu z granicami tych działek wynikającymi z dokumentacji geodezyjnej znajdujących się w Wydziale Geodezji i Gospodarki Gruntami starostwa Powiatowego w W..**

4. **art. 224 § 1 kpc w związku z art. 13 § 2 kpc przez zamknięcie rozprawy, a następnie wydania zaskarżonego postanowienia, mimo braku dostatecznego wyjaśnienia sprawy, a co polegało na tym, że mimo przyznania przez biegłego J. M. (1), że ustalenia jego opinii co do umiejscowienia przedmiotowej działki co do której wnioskodawcy wnoszą o nabycie jej własności w drodze zasiedzenia, różni się od umiejscowienia tej działki stosownie do dokumentacji geodezyjnej istniejącej w Wydziale Geodezji i Gospodarki Gruntami Starostwa Powiatowego w W..**

5. **art. 333 § 1 kpc w związku z art. 13 § 2 kpc przez dokonanie przez Sąd oceny wiarygodności i mocy dowodowej w sprawie w sposób błędny i niedopuszczalny prawnie albo skoro oparł się on na opinii geodety J. M. (2), który przyznał, że ustalenia przez niego granicy działki będącej przedmiotem w drodze zasiedzenia różnią się od granicy tej działki wynikającej w tym zakresie istniejącej w Wydziale Geodezji i Gospodarki Gruntami Starostwa Powiatowego w W..**

Ponadto wnioskodawcy wnieśli o przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie jest uzasadniona.

Na wstępie należy zaznaczyć, że Sąd Okręgowy pominął wniosek dowodowy o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego albowiem na etapie postępowania apelacyjnego można powoływać tylko nowe fakty i dowody, których nie można było powołać wcześniej, a Sąd nie dopatrył się nieprawidłowości przy procesie opiniowania przez Sąd I instancji.

Postawione zarzuty w apelacji co do procesu opiniowania nie zasługują na uwzględnienie (pkt 3 zarzutów apelacyjnych) i w konsekwencji nie zasługuje na uwzględnienie zarzut dotyczący przedwczesnego zamknięcia rozprawy (pkt. 4 zarzutów apelacyjnych) oraz zarzut dotyczący błędnej oceny wiarygodności i mocy dowodowej poszczególnych dowodów z uwagi na oparcie się na opinii biegłego geodety (pkt. 5 zarzutów apelacyjnych). Owszem biegły wskazał, że wyznaczona przez niego granica różni się od granicy wynikającej z ewidencji gruntów, ale jednocześnie wskazał, że on wyznaczył granicę wynikającą z wyroku Sądu Rejonowego w Wadowicach z dnia 23.11.1989r. (sygn. akt I C 72/89). Co więcej biegły wprost wskazuje, że ewidencja nie uwzględnia w/w wyroku. Zatem

to nie błędy w technicznym wykonaniu opinii spowodowały rozbieżności w przebiegu granicy, ale uwzględnienie innych dokumentów do jej wyznaczenia. Ostateczna decyzja którą granicę należy uznać za granicę prawną należy do sądu, a nie do biegłego. W przedmiotowej sprawie sąd uznał, że jest to granica wynikająca z wyroku sądu. Ponadto należy wskazać, że ewidencja gruntów nie jest decydująca o ustaleniu przebiegu granic między nieruchomościami.

-Sąd Okręgowy aprobuje i podziela ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy oraz dokonaną w oparciu o te ustalenia ocenę prawną zgłoszonego roszczenia. Stanowiły one bowiem następstwo wszechstronnej analizy zebranej w sprawie materii dowodowej. W ramach przedstawionych ustaleń i dokonanej oceny Sąd 1 instancji odniósł się bowiem do wszystkich relewantnych aspektów sprawy. W konsekwencji powyższego Sąd Okręgowy podzielił ustalenia i rozważania prawne Sądu I instancji uznając, że będą one stanowić podstawę rozstrzygnięcia w II instancji.

Sąd Rejonowy ustalając, że wnioskodawcy nie byli samoistnymi posiadaczami nieruchomości nie dopuścił się naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów. Wszystkie okoliczności faktyczne znajdują bowiem potwierdzenie w zgromadzonym materiale dowodowym. Sąd Rejonowy dokładnie i wnikliwie przeprowadził postępowanie dowodowe, a następnie zgromadzony materiał dowodowy ocenił w myśl reguł wskazanych w art. 233 kpc. Na jego podstawie dokonał ustaleń faktycznych, których prawidłowości apelujący nie zdołali podważyć. Należy wyjaśnić iż, ocena spełnienia przesłanek prowadzących do zasiedzenia odbywa się na podstawie ustaleń faktycznych poczynionych przez sąd orzekający na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego, przy uwzględnieniu przewidzianych przez prawo domniemań faktycznych i prawnych i zasady wynikającej z art. 6 kc. Gdy dowody na istnienie danej okoliczności są ze sobą sprzeczne, dane fakty są sporne to ocena, która z wersji jest prawdziwa należy do sądu orzekającego, który dokonuje jej według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnej analizy materiału dowodowego, zgodnie z dyrektywą zawartą w art. 233 § 1 kpc. Ocena wiarygodności i mocy dowodów przeprowadzonych w sprawie wyraża istotę sądenia w części dotyczącej ustalenia faktów, ponieważ obejmuje rozstrzygnięcie o przeciwstawnych twierdzeniach stron na podstawie własnego przekonania sędziego powziętego w wyniku bezpośredniego zetknięcia się ze świadkami, dokumentami i innymi środkami dowodowymi. Natomiast kontrola instancyjna oceny dowodów sprowadza się do sprawdzenia, czy ocena ta nie wykazuje błędów natury faktycznej (niezgodności z treścią dowodów, pominięcia pewnych dowodów), lub logicznej (błędów rozumowania i wnioskowania), bądź czy nie jest sprzeczna z doświadczeniem życiowym lub wskazaniem wiedzy. Aby zatem podnosić skutecznie zarzut naruszenia art. 233§ 1 kpc apelujący musieliby wykazać, że Sąd Rejonowy uchybił zasadom oceny dowodów wynikającym z treści tego przepisu, to znaczy wskazać realne przyczyny, dla których ocena Sądu nie spełnia wymogów tego przepisu. Apelacja uczestników wymogu tego nie spełnia. Apelujący nie wykazali, w żaden sposób, ażeby ocena Sądu Rejonowego zawierała błędy natury faktycznej lub logicznej, czy też by nie obejmowała całości zgromadzonego materiału dowodowego, bądź pozostawała w sprzeczności z zasadami współżycia społecznego lub doświadczeniem życiowym. Sam fakt, że dane dowody można inaczej ocenić lub wyciągnąć z nich inny wniosek nie jest wystarczający do zakwestionowania prawidłowości ich oceny.

Należy podkreślić, że Sąd Rejonowy odnosił się do sposobu korzystania z przedmiotowego pasa zarówno przez wnioskodawców jak i ich poprzedników. Zasadniczą podstawą oddalenia wniosku było ustalenie, że sposób korzystania z nieruchomości przez wnioskodawców nie wykazywał cech władania właścicielskiego, a ponadto nie wyłączał władania przez uczestników. Na początku lat 2000 zmienił się sposób użytkowania przez uczestników, albowiem już nie mogli tam wjeżdżać, ale w dalszym ciągu korzystali z tego pasa. Okresowe zagarnianie śniegu przez rodzinę G. nie czyniło posiadania posiadaniem samoistnym. Należy również podkreślić, że w przypadkach spornych i niejednoznacznych na problematykę zasiedzenia trzeba spojrzeć z punktu widzenia art. 21 ust 1. Konstytucji [Rzeczpospolita Polska chroni własność i prawo dziedziczenia] i 64 Konstytucji [każdy ma prawo do własności, innych praw majątkowych oraz prawo dziedziczenia (1): własność, inne prawa majątkowe oraz prawo dziedziczenia podlegają równej dla wszystkich ochronie prawnej (2): własność może być ograniczona tylko w drodze ustawy i tylko w zakresie, w jakim nie narusza ona istoty prawa własności (3)}. Zasiedzenie samo w sobie jest dozwolonym sposobem pozbawienia dotychczasowego właściciela własności i jest to zgodne z Konstytucją, ale konstytucyjna zasada ochrony własności nakazuje sporne i wątpliwe przypadki kwalifikować na korzyść dotychczasowego właściciela.

Osoba ubiegająca się o zasiedzenie powinna wykazać przesłanki zasiedzenia (w tym samoistność posiadania) ponad wszelką wątpliwość. Wnioskodawcy tego nie wykazali, a więc ich apelacja nie mogła zostać uwzględniona.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy oddalił apelację zgodnie z art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na zasadzie art. 520 § 3 kpc. W skład zasądzonych kosztów wchodzi wynagrodzenie pełnomocnika uczestników - 120 zł (§ 10.1.1) [stawka minimalna]- rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości „w sprawie opłat za czynności adwokackie”)